

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2008. október 20.

**EGÉSZSÉGÜGYI
ALAPISMERETEK**

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Útmutató a vizsgázó/k teljesítményének az értékeléséhez
(az értékelő tanár/ok részére)

- A **zárt jellegű feladatoknál** (teszt) ha az összes lehetséges választ megjelöli, akkor nem kap pontot.
Ha a javítási-értékelési útmutatóban szereplő megoldások számánál több választ jelöl meg, akkor a többlet válaszok számával a pontszámot csökkenteni kell.
A feladatokra kapott pontszám nem lehet negatív.
- Tévedés esetén helyes megoldásnak csak a vizsgázó egyértelmű javítása fogadható el!
- A dolgozatban előforduló esetleges megoldási hibákat, tévedéseket kérjük feltűnően jelöljék!
- **Fogalom meghatározása** esetén a megoldásban aláhúztuk az ún. **kulcsszavakat**. Maximális pontszám csak akkor adható, ha a kulcsszavak maradéktalanul szerepelnek a vizsgázó megoldásában. A feladat részmegoldása esetén, ha erre lehetőség van, akkor az adott feladat javítási /pontozási útmutatójában található meg a részpont értéke.
- A **csillaggal (*) jelölt feladatoknál** (általában a felsorolásoknál) több helyes megoldás is lehetséges, mint a feladat utasításában megoldásként elvárt (pl. Írjon hármat. Ezeknél a feladatoknál a **megoldólaptól eltérő**, de tartalmában azonos, **egyéb helyes megoldás** is elfogadható a ponthatáron belül.
- Minden feladatnál maximálisan adható pontszám mellé írja a vizsgázó által elért pontszámot, illetve összesítse a megadott teljesítmény lapon!

Teszt jellegű feladatok**1. Húzza alá hamis állításokat!** **3 pont**

A globulin szénhidrátbontó enzim.

A tüdővisszér széndioxid-dús vért szállít.

A tromboplasztin enzim nélkül nem indul meg a véralvadás.

A belső rőpcsoni izom nem vesz részt a száj nyitásában.

A szinusz csomó a szív elsődleges ingerképző központja.

A köröm a bőr származéka.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

2. Írja a szervrészek sorszámát a megfelelő szervhez! **3 pont**

1. Előcsarnok
2. Érhártya
3. Szaruhártya

A látószerv részei: 3., 2.

A hallószerv része: 1.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

3. Jelölje sorrendben a gyomor rétegeit kívülről befelé haladva! **4 pont**
Írja a megfelelő sorszámot az egyes rétegek elé!

3. Nyálkahártya alatti kötőszövet
1. Hashártya
2. Simaizomzat
4. Nyálkahártyaréteg

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

4. Csoportosítsa az alábbi csontokat! **5 pont**
Írja a számokat a megfelelő helyre!

1. Bordák
2. Hátcsigolyák
3. Lapockacsont
4. Kulcscsont
5. Szegycsont

A vállövet alkotó csontok: 3., 4.

A mellkast alkotó csontok: 1., 2., 5.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

5. Írja a kipontozott vonalra az igaz állítások betűjeleit! 3 pont

- A. A bilirubin a fehérje lebontása során keletkezik.
- B. A kisagy fontos szerepet játszik a mozgás szabályozásában.
- C. A Purkinje-rostok a pitvarok összehúzódásában játszanak fontos szerepet.
- D. Az állkapocs-csont nem az agykoponya része.
- E. A vastagbél kb. 5 m hosszú bélszakasz.
- F. A vérlemezke maggal nem rendelkező alakos elem.

B...D...F.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

6. Tegyen I betűt az igaz, H betűt a hamis állítások mellé! 6 pont

A szemlencse egyszer domború, rugalmas test.	H
A nyálmirigyek kivezető csöve a szájüregbe nyílik.	I
A vese kéregállománya vesepiramisokból áll.	H
D-vitamin a legnagyobb mennyiségben a salátában található.	H
A kilégzés során a rekeszizom felemelkedik.	I
A kilégzés során a rekeszizom lesüllyed.	H

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

7. Húzza alá az igaz állításokat! 3 pont

- A mértéktelen dohányzás elősegítheti a gyomorfekély kialakulását.
A nagy mennyiségű koffein fogyasztása fokozhatja a feszültséget.
 A drogfogyasztás fokozza a sejtek normális működését.
A gyógyszerek legális drogok, ennek ellenére a fogyasztásuk során kialakulhat hozzászokás.
 Az egészséges ember pulzusszáma nem emelkedik meg magas láz hatására.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

8. Csoportosítsa az alábbi gyümölcsöket és zöldségeket vitamintartalmuk alapján! Írja a számokat a megfelelő helyre! 5 pont

1. Sárgarépa, 2. Csipkebogyó, 3. Feketeribiszke, 4. Zöldpaprika, 5. Sütőtök

Karotin tartalmuk jelentős: 1., 5.

C-vitamin tartalmuk jelentős: 2., 3., 4.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

-
9. **Húzza alá az alábbi mondatok közül azt, amely hamis állítást tartalmaz az orrvérzés ellátására vonatkozóan!** **1 pont**

Fektesse le a sérültet!

Ha a vérzés nem áll el, helyezzen a beteg orra alá

steril gézlapot!

Készítsen parittyakötést!

(A helyes válaszra 1 pont adható!)

10. **Karikázza be az igaz állítások betűjeleit!** **3 pont**

- A. Zsírban oldódó vitamin az E és K-vitamin is.
- B. Az epe vegyhatása lúgos.
- C. A rotszegény táplálkozás csökkenti a székrekedést.
- D. A vese felső csúcsán helyezkedik el a mellékvese.
- E. A Graaf-tüsző a másodlagos tüszőt foglalja magába.
- F. A székletürítés akarattól függő szabályozása a gerincvelőben történik.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

11. **Csoportosítsa az alábbi állításokat! Írja a számokat a megfelelő helyre!** **6 pont**

1. A csecsemő szemébe történő cseppentéskor húzzuk fel a felső szemhéját!
2. Soha ne hagyjuk egyedül a csecsemőt a fürdőkádban!
3. A fürösztés sorrendjét tartsuk be mindig!
4. Ne engedjük a csecsemőt egyedül felállni a kádban!
5. A szerepjáték iskoláskorban alakul ki.
6. A kétéves kisgyermek már délben is napozhat a nyári időszakban.

Igaz állítások: 2., 3., 4.

Hamis állítások: 1., 5., 6.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

12. **Jelölje L (lány), illetve F (fiú) betűkkel az alábbi tulajdonságokat a szerint, hogy általában melyik nemre jellemzőek!** **6 pont**

Csontozatuk vastag, erős.	F
A csípőjük széles.	L
A hasuk lapos, szőrzetük erősebb.	F
Az ajkuk teltebb.	L
Válluk szélesebb.	F
Hangjuk mélyebb tónusú.	F

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

13. **Párosítsa az érzellemmel kapcsolatos fogalmakat a rájuk jellemző állítással! Írja a betűk mellé a megfelelő számot!** **3 pont**

- A. Indulat
B. Hangulat
C. Szenvedély

1. Kiszámíthatatlan, változékony.
2. Erős, tartós érzelem.
3. Kitoró jellegű, tudati kontroll nincs.

A. 3.   B. 1.   C. 2.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

14. **Húzza alá az alábbiak közül a fejlettebb tanulási formákat!** **3 pont**

- klasszikus kondicionálás
- tárolás
- kódolás
- instrumentálás
- komplex tanulás
- előhívás

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

15. Párosítsa a gondolkodási műveleteket a megfelelő jelentésükkel! Írja a betűk mellé a megfelelő számot! **6 pont**

A. Analízis	1. A hasonlóság megállapítása
B. Szintézis	2. Kézzel fogható magyarázat
C. Absztrakció	3. Általánosítás
D. Generalizáció	4. A részek egységes egésszé való összefoglalása
E. Konkretizálás	5. Elemzés, részekre bontás
F. Analógia	6. Elvonatkoztatás a lényegtelen elemektől

A. 5.   B. 4.   C. 6.   D. 3.   E. 2.   F. 1.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

Rövid választ igénylő feladatok

16. Jellemezze a vércsoportokat az agglutinogén és az agglutinin tartalmuk alapján! **6 pont**

Vércsoport	Agglutinogén (vvs-ben)	Agglutinin (plazmában)
A	<i>A</i>	<i>anti-B</i>
B	<i>B</i>	<i>anti-A</i>
AB	<i>A és B</i>	<i>nincs</i>

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

17. Nevezze meg a férfi külső nemi szerveket! **2 pont**

A herezacskó
A hímvessző

(Helyes válaszonként 1 – 1 pont adható!)

18.* Jellemezze a vesét a szempontok alapján! **6 pont**

Feladata: *a vérből kiszűri a bomlástermékeket és képezi a vizeletet.* (2 pont)

Helyzete az emberi testben: *a gerincoszlop két oldalán, az utolsó háti és az első két ágyéki csigolya magasságában, a hashártya mögött helyezkedik el.* (2 pont)

Nevezze meg a nefron részeit: *a Malpighi-féle vesetestecskék,* (1 pont)
a hozzájuk kapcsolódó csatornarendszer (1 pont)

(A helyes válaszokra szempontonként 2-2 pont adható!)

19. Egészítse ki a táblázatot az ízérezékelésre vonatkozóan! 2 pont

Alapíz	Az ízérezéklés helye
Édes	<i>A nyelv hegye</i>
Savanyú	<i>A nyelv széle</i>
Sós	<i>A nyelv hegye</i>
Keserű	<i>A nyelv töve</i>

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

20* Írja le, hogy mitől függ az áramütés okozta sérülés súlyossága! 5 pont

- *az áram erősségétől,*
- *az áram jellegétől,*
- *az áram szervezeten belüli haladási irányától,*
- *az áramhatás időtartamától,*
- *a bőr ellenállásától.*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

21.* Röviden jellemezze a hallucinogén drogokat! Írjon három jellemzőt! 3 pont

- Érzéki csalódást okoznak.*
- A szervezet (az egyén) elveszti a realitásérzékét.*
- Az érzelmi reakciók felerősödnek.*
- Hirtelen hangulatváltozást okoznak.*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

22.* Soroljon fel három okot a csecsemő részéről, amelyek nehezítik a szopást! 3 pont

- Nincs kifejlődve a szopási reflex (koraszülöttnél).*
- Az orrlégzést a nátha akadályozza.*
- A csecsemő hamar elfárad.*
- Betegség (agyvérzés) akadályozza a szopást.*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

23.* Egészítse ki a csecsemő fejlődésére vonatkozó adatokat!**5 pont**

	Első negyedév	Második negyedév	Harmadik negyed év
A játék tevékenység fejlődése	<i>Kezét nézegeti</i>	Öklét nyitogatja, a játékot a szájába veszi	<i>Egyik kezéből a másikba teszi a játékot</i>
Az értelmi fejlődés	Rövid ideig figyel	<i>Fejével, szemével követi a körülötte levőket</i>	A környezetet tanulmányozza, hosszabb ideig figyel
A beszéd fejlődése	<i>„Modulált” sírás</i>	Gögcicsél	<i>Gagyog</i>

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

24. Sorolja fel az alvás mélységének a fázisait!**4 pont***Szendergés**Felületes alvás**Közepesen mély alvás**Mély alvás*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

25.* Írjon négy okot, amelyek az öregkori elmagányosodás legfőbb okai!**4 pont***Betegség**Fizikai inaktivitás**Lazulnak a családi kapcsolatok**Elszegényesednek a társas kapcsolatok**Az idős családtag és a gyermekei távol élnek egymástól*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)